

Goede voornemens

Het jaar loopt op z'n eind en ik mijmer over goede voornemens achter een glas Westmalle in mijn stamcafé. K., één van de vaste gasten, ontvouwt zijn plannen. "Komend jaar ga ik het heel anders doen, volgende week heb ik al een grote klus. Het betaalt goed, veel uren, dan kan ik een nieuwe winterjas kopen en nog wat sparen. Maar wat belangrijker is..." hij laat betekenisvol een stilte vallen en knikt met een flauwe glimlach heel serieus voor zich uit "...ik heb er z'n in."

K. geniet van zijn voornemen, geniet zelfs alvast van de nieuwe winterjas. Hij heeft nu bijna dertig jaar een uitkering en dat is geen vetpot. Plannen worden gemaakt, maar daar blijft het bij, want bij K. staan tussen woord en daad veel wetten in de weg, en praktische bezwaren. Voorheen kwam ik er nog wel eens op terug. "K., hoe loopt het met die klus?" Maar daar werd het niet gezelliger door. Nu weet ik hoe het zit, hoe het werkt. Het voornemen is voor hem genoeg. "Jee, wat leuk voor je", praat ik mee. "Heb je al een jas op het oog?"

K. doet me denken aan de managers in de zorg. Ze schrijven beleidsplannen vol met innovaties. Alles kan en moet beter of in elk geval anders. Al die plannen kosten hulpverleners veel tijd en energie want er moet standaard meer worden geregistreerd. Er wordt een papieren werkelijkheid gecreëerd die weinig met de echte werkelijkheid te maken lijkt te hebben. Vervreemdend, tijdrovend en controlerend. Ik voel verzet, bij mezelf en bij anderen, de hakken gaan in het zand bij beleid dat van buiten en van boven komt, dat niet van mij is en niet van mij wordt. Ik ben K. niet, die het heerlijk vindt om zich te verheugen op iets dat niet zal gebeuren. Veel beleidsmakers hebben daar weinig moeite mee lijkt het. Hoe kan het beter? Ik denk dat we zélf heldere plannen moeten formuleren, vanaf de werkvloer. Plannen waarbij het primaire proces centraal staat, en natuurlijk eisen stellen aan de randvoorwaarden. Verpleegkundigen moeten daarvoor wel doordringen tot in de hoogste regionen van elke organisatie. Vanuit die posities kunnen ze beleid dat door collega's op de werkvloer wordt bedacht oppikken en beleid dat van boven komt, afstemmen of verwerpen.

In de beleidsplannen wil ik niks meer tegenkomen over kwaliteitsborging, gedragscomponenten, evaluatieprocessen, resultaatgerichte afspraken, transparantie, excellentie, certificering, competenties, enz. De meeste verbeteringen – noem ze rustig innovaties – komen niet met grote woorden, maar met kleine daden.

**Verzet begint niet met grote woorden
maar met kleine daden**

**zoals storm met zacht geritsel in de tuin
of de kat die de kolder in zijn kop krijgt**

**zoals brede rivieren
met een kleine bron
verscholen in het woud**

**zoals een vuurzee
met dezelfde lucifer
die de sigaret aansteekt**

**zoals liefde met een blik
een aanraking
iets dat je opvalt in een stem**

**jezelf een vraag stellen
daarmee begint verzet**

en dan die vraag aan een ander stellen

Remco Campert

Ik wens jullie een jaar toe met veel kleine daden. Proost!

Mathilde

**Mathilde Bos is docent verpleegkunde en verpleegkundige
in de psychiatrie, www.mathildebos.schrijft.nl**